Skatteutskottets betänkande

1978/79:22

med anledning av propositionen 1978/79:100 bilaga 11 i vad avser vissa anslag för budgetåret 1979/80 inom budgetdepartementets verksamhetsområde jämte motioner

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Budgetdepartementet

1. **Riksskatteverket.** Regeringen har i propositionen 1978/79:100 bilaga 11 (budgetdepartementet) under punkten C 1. (s. 62–74) föreslagit riksdagen att till Riksskatteverket för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 189 468 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79:1629 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs – under yrkandet 7 – att riksdagen beslutar att till Riksskatteverket för budgetåret 1979/80 under VIII:e huvudtiteln anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 11 400 000 kr. förhöjt förslagsanslag av 200 868 000 kr.

I detta sammanhang behandlar utskottet också motionen 1978/79:412 av Tage Adolfsson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar hos regeringen hemställa att riksskatteverket får i uppdrag att utarbeta blanketter och anvisningar för angivande av det totala skatte- och avgiftsuttaget och vilket försäkringsmässigt och socialt skydd dessa avgifter innebär.

Utskottet

I fråga om anslaget till riksskatteverket (RSV) hemställs i motionen 1978/79:1629 av Olof Palme m. fl. (s) i yrkandet 7 att riksdagen beslutar anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 11,4 milj. kr. förhöjt förslagsanslag av 200 868 000 kr. Av den föreslagna höjningen skall 400 000 kr. tillföras verket för att bestrida kostnaderna för dels en kvalificerad tjänst för kontrollfrågor avseende jordbruksbeskattning, dels en personalförstärkning av verkets kontrollavdelning i frågor om lednings- och samordningsinsatser för utbildningen av taxeringsfunktionärer och tjänstemannagranskare samt arbetet med arbetsbeskrivningar och handledning. För utökning av verkets branschvisa skattekontroller föreslås en anslagsökning med 1 milj. kr., medan huvuddelen av höjningen eller 10 milj. kr. föreslås gå till en brett upplagd informationskampanj, riktad mot skatteflykt och skattefusk. Motionärerna anser att det finns ett stort behov av saklig information på detta

område. Den avsedda kampanjen bör redovisa omfattningen och inriktningen av skattefusk och skatteflykt samt hur det härav uppkommande skattebortfallet drabbar de lojala skattebetalarna. Kampanjen bör ta sin början före årsskiftet 1979-1980 och medlen få användas också för informationsinsatser på regional nivå.

Vad först angår frågan om personalförstärkningar på vissa områden inom verket vill utskottet framhålla att det självfallet kan diskuteras var nedskärningar av verkens anslagsframställningar skall göras när man vill strama åt budgetens utgiftssida. Motionärerna har inte närmare motiverat sitt förslag i denna del och såvitt utskottet erfarit har varken verksledningen eller personalorganisationerna vid verket ansett att de i motionen föreslagna höjningarna bör prioriteras framför övriga av verket framförda anslagsäskanden. På utbildningssidan torde läget vara, som föredragande departementschefen framhåller, att behovet av medel härför minskar kraftigt genom att den utbildning som verket bedrivit i anslutning till de stora tillskotten av tjänster i samband med RS-projektets genomförande i allt väsentligt har avslutats till nästa budgetår. Beträffande förslaget att tillföra RSV ytterligare medel för kontroller branschvis utgår utskottet från att motionärerna förbisett att sådan kontroll i huvudsak utförs av länsstyrelsernas och de lokala skattemyndigheternas granskningspersonal, som i hög grad kommer att förstärkas under nästa budgetår. RSV har för de lednings- och samordningsfunktioner som verket utövar i sådant sammanhang inte begärt någon medelsförstärkning.

Vad slutligen angår frågan om ett betydande anslag för en informationskampanj mot skatteflykt och skattefusk vill utskottet i likhet med motionärerna framhålla att det sannolikt föreligger ett behov av information beträffande åtskilliga frågor på detta område.

Möjligheterna att nedbringa skatteundandragande genom informationskampanjer måste emellertid anses vara begränsade. Skattefusket torde vanligen äga rum i full insikt om de juridiska och ekonomiska konsekvenserna härav, och att skatteflykten enbart dikteras av omsorg om den egna ekonomin torde vara uppenbart. Det föreligger också risker för att den avsedda informationen, som måste bygga på mycket osäkra uppskattningar, kan få vissa bumerangeffekter.

En kampanj med det angivna syftet kan möjligen anses vara motiverad efter noggranna förberedelser och i samband med en skattereform som allmänt uppfattas som meningsfull och riktig men inte på så vaga förutsättningar som motionärerna anger. Det bör också framhållas att det i en budget som kännetecknas av kraftiga nedskärningar av anslag till åtskilliga angelägna ändamål skulle framstå som mindre välbetänkt att anslå betydande belopp till oprövade projekt av här föreslagen typ. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandet 7 i motionen 1978/79:1629.

Utskottet behandlar i detta sammanhang också det yrkande om utvidgad

information på skatteområdet som framförs i motionen 412 av Tage Adolfsson m. fl. (m). Yrkandet går ut på att arbetsgivaren på av RSV fastställda blanketter skall lämna varje löntagare specificerade uppgifter om det totala skatte- och avgiftsuttaget samt även uppgifter om det sociala skydd som avgifterna medför.

Utskottet har så sent som i höstas i betänkandet SkU 1978/79:4 avvisat ett motsvarande yrkande med hänvisning till tidigare ställningstaganden i samma frågor. Utskottet har därvid ansett det uteslutet att belasta företagen med det merarbete som uppgiftslämnandet skulle medföra samt hänvisat till strävandena att begränsa företagens uppgiftsskyldighet. Eftersom inga nya skäl åberopas till stöd för yrkandet finner utskottet inte anledning frånträda sin tidigare ståndpunkt i frågan utan avstyrker bifall också till motionen 1978/79:412.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med avslag på yrkandet 7 i motionen 1978/79:1629 till *Riksskatteverket* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 189 468 000 kr.;
2. att riksdagen avslår motionen 1978/79:412.

2. **Stämpelomkostnader.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten C 2 (s. 74–75) och hemställer

att riksdagen till *Stämpelomkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 3 158 000 kr.

3. **Kostnader för årlig taxering m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten C 3 (s. 75–77) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för årlig taxering m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 97 000 000 kr.

4. **Kostnader för 1981 års allmänna fastighetstaxering.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten C 4 (s. 77–78) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för 1981 års allmänna fastighetstaxering* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 35 000 000 kr.

5. **Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörd m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten C 5 (s. 79–80) och hemställer

att riksdagen till *Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörd m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 34 300 000 kr.

6. **Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten E 2 (s. 86) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till vissa internationella byråer och organisationer m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 180 000 kr.

7. **Bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten E 3 (s. 87) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 7 810 000 kr.

8. **Bidrag till vissa investeringar.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten E 6 (s. 90–92) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till vissa investeringar* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 165 000 000 kr.

Stockholm den 13 februari 1979

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Stig Josefson (c), Tage Johansson (s), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors* (s), Hagar Normark (s), Johan Olsson (c), Curt Boström (s), Holger Bergqvist (fp), Margit Odelsparr (c) och Bo Lundgren (m).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

vid *punkten 1* (Riksskatteverket)

av Erik Wärnberg, Tage Johansson, Rune Carlstein, Olle Westberg i Hofors, Hagar Normark och Curt Boström (samtliga s) som

dels anför:

De anslagsökningar som föreslagits i motionen 1978/79:1629 innebär begränsade förstärkningar av RSV:s personal på områden som vi anser skulle bli eftersatta genom de i propositionen förordade nedskärningarna av verkets anslagsframställning. Av särskild vikt finner vi det dessutom vara att verket bygger ut de branschkontroller som hittills givit en ofta skrämmande bild av skatteundandragandets omfattning. Yrkandet om ökade anslag till bransch-

kontroller skall därför ses mot bakgrund av förslaget om att anvisa medel till en mera brett upplagd informationskampanj för att bekämpa skattefusk och skatteflykt. Det har enligt vår uppfattning hittills inte gjorts några mera betydande samlade informationsinsatser på detta område, utan informationen har främst kommit att gälla fall som massmedia ansett vara av intresse. Den har tyvärr också många gånger varit direkt missvisande. Det föreslagna anslaget på 10 milj. kr. kan från vissa utgångspunkter anses vara förhållandevis stort, men om summan sätts i relation till de undanhållna skattebeloppen framstår den närmast som ringa. De skatteundandragande åtgärdernas omfattning har nyligen ytterligare belysts av undersökningar som gjorts i anslutning till TV-program härom, och den utbredning sådana åtgärder därvid påvisats ha styrker kraven på skyndsamma informationsinsatser. Enligt vår mening är det bättre att försöka angripa skatteundandragandet genom en förhållandevis bred informationsinsats som kan tänkas påverka dem som bör beröras härav än att presentera mera begränsade projekt, som inte alltid når avsedd effekt. Det bör också vara en fördel att en sådan kampanj inte binds av mera detaljerade direktiv utan att myndigheten fritt får utforma den i samråd med lämplig expertis.

Beträffande motionen 1978/79:412 delar vi utskottets ställningstagande.

dels anser att utskottet i 1 mom. under punkt 1 bort hemställa

1. att riksdagen med bifall till yrkandet 7 i motionen 1978/79:1629 till *Riksskatteverket* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 200 868 000 kr.